

«ВЕЛЬМІ СПАДАБАЛАСЯ ПАЗІЦЫЯ КАМІСІІ: НЕ БЫЛО АБЫЯКАВАСЦІ»

Рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты скончылася. Цяпер чарга за агітацыйнымі кампаніямі. Як прайшоў гэты этап на месцах? Пра гэта расказала назіральнік ад РГА «Белая Русь» Таццяна БЕРАСЦЕВІЧ, якая сачыла за выбарамі на сталічнай Дамброўскай акрузе № 103.

— Было зарэгістравана шэсць кандыдатаў, усе атрымалі пасведчанне. Пасяджэнне прайшло спакойна, дэмакратычна, даступна. На ім інфармавалі аб правярцы подпісаў і аб дакладнасці звестак па дэкларацыям. Былі нязначныя недакладнасці па запаўненні дакументаў, але ў працэнтных адносінах — усё ў рамках закона. Ніякіх парушэнняў не было. Кандыдаты ўрачыста атрымалі пасведчанні. Бачна, што людзі да гэтай падзеі рыхтаваліся. Камісія ім растлумачыла правілы паводзінаў, звярнула ўвагу на палітычную культуру.

Я не першы год назіраю, таму ёсць з чым параўноўваць. Мне вельмі спадабалася пазіцыя камісіі: не было абьякавасці. Не толькі сакратар і старшыня, але і члены камісіі задавалі пытанні, цікавіліся.

Таццяна Лявонцеўна — назіральнік з вялікім стажам. Тым, хто прыйдзе ўпершыню сачыць за выбарамі, яна парэкамендавала, у першую чаргу, самастойна вывучыць дакументы. Заканадаўчая база — важная крыніца ведаў для назіральнікаў. Другі момант — культура паводзін. Гэта абавязковае патрабаванне да ўсіх удзельнікаў электаральнага працэсу. Аб гэтым нагадала і **намеснік старшыні выбарчай камісіі па Дамброўскай акрузе Ірына ДРОЗД:**

— Усе непаразуменні мы ў вуснай форме вырашалі, тлумачылі правілы, у тым ліку паводзін, пісьмовых заўваг не было. Першапачаткова ў нас рэгістраваліся ініцыятыўныя групы, але ў выніку толькі адзін кандыдат прыйшоў на рэгістрацыю, сабраўшы больш за 4000 подпісаў, а астатнія былі вылучаны ад партый. Гэта прадстаўнікі розных палітычных кірункаў: Камуністычнай партыі Беларусі, Аб'яднанай грамадзянскай партыі, БНФ, Рэспубліканскай партыі працы і справядлівасці, Ліберальна-дэмакратычнай партыі. Гендарны прынцып у нас вытрыманы: тры жанчыны і тры мужчыны. Кандыдаты — людзі розных прафесій: індывідуальны прадпрыемальнік, майстар ЖРЭА, эканаміст, бухгалтар. Усе з вышэйшай адукацыяй. Некаторыя з іх ужо прымалі ўдзел у выбарах, але ёсць і новыя твары.

У нас самая вялікая тэрытарыяльная акруга ў Фрунзенскім раёне: 39 участкавых камісій, больш за 63 тысячы выбаршчыкаў. Ужо акрэдытаваліся 17 назіральнікаў: ад «Белай Русі», СНД, АБСЕ, Беларускага фонду міру, Беларускага саюза жанчын, Камуністычнай партыі Беларусі, Беларускай асацыяцыі шматдзетных бацькоў і іншыя. Пакуль што толькі адзін з назіральнікаў прысутнічаў на ўсім пасяджэнні камісіі, большасць прыходзіць перыядычна. Некаторыя толькі акрэдытаваліся, але пакуль не наведвалі пасяджэнняў. Але чым бліжэй да даты выбараў, тым работа будзе больш напружанай і цікавай.

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

■ Выбары-2016: праграма кандыдата

ПЕРАДВЫБАРНАЯ ПРАГРАМА

АЛЕГА ТРУСАВА

ЗА ЗМЕНИ РАЗАМ

Паважаныя выбаршчыкі 96-й акругі Кастрычніцкага раёна горада Мінска!

11 верасня гэтага года адбудзецца чарговая парламенцкая выбары. У сувязі са складанай сітуацыяй у нашай краіне, якая праяўляецца ў доўгатэрміновым эканамічным крызісе (зніжаюцца заробкі і пенсіі, растуць кошты на тавары першай неабходнасці, скарачаецца колькасць працоўных месцаў, людзі атрымліваюць жабрацкую пенсію пры адначасовым павелічэнні пенсійнага ўзросту), я вырашыў прыняць удзел у гэтых парламенцкіх выбарах, бо маю досвед працы ў беларускім парламенце ў самы адказны для нашай Бацькаўшчыны час (1990-1996 гг.). Прапаную вам абмеркаваць і падтрымаць наступную праграму.

I. У Кастрычніцкім раёне горада Мінска я прапаную:

1. Палепшыць экалагічны стан Кастрычніцкага раёна, звязаны з забруджваннем паветра і глебы пад прыдарожнымі прысадамі, спыніўшы высечку ўсіх зялёных насаджэнняў у раёне і тэрмінова замяніўшы тыя, што загінулі. У першую чаргу гэта датычыцца вуліц Каржанеўскага, Чкалава, Казінца, Кіжаватава, Варанянскага, Магілёўскага, Сярова, Брэсцкага, Аэрадромнай, Брылеўскага, а таксама дзвюх чыгуначных трас, плошчэй Прывакзальнай і Казінца. Паводле назіранняў экалагаў жыццёвы стан прыдарожных прысадаў з клёна, каштана і ліпы па вуліцы Каржанеўскага — адзін з самых дрэнных у Мінску.

2. Спыніць так званае ўшчыльненне і не будаваць без грамадскага абмеркавання і згоды жыхароў раёна новыя прадпрыемствы і будынкі.

3. Адкрыць у раёне некалькі новых дзіцячых садкоў, у тым ліку і беларускамоўны садок.

4. На базе адной з найлепшых школ раёна адкрыць новую гімназію з беларускай мовай навучання.

II. У горадзе Мінску зрабіць ільготны праезд у грамадскім транспарце за кошт гарадскога бюджэту для студэнтаў і пенсіянераў.

III. У Беларусі:

1. Адняніць абавязковае размеркаванне студэнтаў. Размеркаванне з неабходным сацыяльным пакетам павінны атрымаць з іх згоды найлепшыя выпускнікі ВНУ.

2. Зрабіць рэформу заробкаў, пры гэтым прывязаць заробкі і пенсіі чыноўнікаў да сярэдніх па краіне. Настаўнік, медык, работнік культуры, сацыяльны работнік, выкладчык ВНУ павінны мець заробак, адпаведны заробку міліцыянта, вайскоўца, мытніка і іншых дзяржслужбоўцаў. Толькі тады наша краіна дасягне дабрабыту і міжнароднага аўтарытэту.

3. Правесці пенсійную рэформу, пры якой выхад на пенсію па ўзросце для

ўсіх катэгорый службоўцаў і розных спецыялістаў павінен быць аднолькавы, незалежна ад займаемай пасады. Выключэнне можа быць зроблена толькі для тых, хто заняты ў шкоднай вытворчасці. Памер пенсіі залежыць толькі ад выслугі работніка і атрымліваемага сярэдняга заробку. Усе прывілеі для чыноўнікаў, дэпутатаў і пэўных катэгорый службоўцаў адмяняюцца. Пенсія настаўніка, трактарыста, даяркі, дацэнта і прафесара ВНУ павінна адпавядаць пенсіі беларускага вайскоўца, міліцыянта, дырэктара завода альбо мясцовага бюракрата.

4. У кожным раённым цэнтры Беларусі ствараецца як мінімум адна беларускамоўная гімназія, а ў Мінску адкрываецца класічны ўніверсітэт з беларускай мовай навучання.

5. Стварыць у Беларусі інстытут Упаўнаважанага па правах чалавека, у тым ліку і Упаўнаважанага па правах дзіцяці, надаўшы яму назву «Народны праваабаронца па правах дзіцяці».

6. Беларускі парламент патрабуе істотных зменаў:

— адмена верхняй палаты (Савета Рэспублікі);

— законы, прынятыя парламентам, маюць сілу больш значную, чым дэкрэты Прэзідэнта і пастановы Савета Міністраў. Менавіта яны павінны выконвацца бездакорна;

— заробкі і пенсіі дэпутатаў парламента прывязваюцца і залежаць ад сярэдняга заробку і пенсій па краіне;

— усе законы прымаюцца на дзяржаўнай беларускай мове з перакладам на рускую і іншыя мовы пры неабходнасці;

— на працягу бліжэйшага тэрміну прымаецца закон аб дзяржаўнай падтрымцы беларускай мовы;

— выдаткі на культуру павінны складаць не менш за 2 працэнты ад гадовага бюджэту.

■ Унікальны вопыт

На постсавецкай прасторы наша краіна адзіная захавала тэхналогію нарыхтоўкі жывіцы

НЯБАЧНАЕ БАГАЦЦЕ АЙЧЫННАГА ЛЕСУ

Больш за 40% нашай краіны пакрыта лясным масівам, што робіць драўніну важным экспертным рэсурсам, які прыцягвае валюту ў Беларусь. Аднак гэта далёка не ўсё багацце лесу. Спецыялісты лесахімічнай галіны здольныя з драўніны здабыць каніфоль і шкіпінар. А гэта тыя асноўныя элементы, з якіх робяць лакі і фарбы, шыны, клей і тэрмапластык для разметкі дарог.

Без шкоды для лесу

Уся справа ў жывіцы (смалястай масе, што выдзяляецца на хвойных дрэвах). Дарэчы, у краіне ёсць усяго адно прадпрыемства, якое ажыццяўляе перапрацоўку жывіцы і вытворчасць з яе каніфолі і шкіпінару. Такая перапрацоўка драўніны з хімічным пераўтварэннем на парадок больш складаная, чым яе звычайная распілоўка і вытворчасць з яе вырабаў. Міністэрства лясной гаспадаркі нават зацвердзіла спецыяльную інструкцыю, па якой нарыхтоўваюцца жывіца. Згодна з ёй, тыя дрэвы, якія прызначаны для высечкі, за пяць гадоў да яе падсочваюцца дзеля здабычы гэтай сыравіны. Такім чынам, драўніну імкнуча выкарыстоўваць беражліва і максімальна эфектыўна, а лесу не наносіцца ўрон, які нельга было б папоўніць.

«Сёння Беларусь з'яўляецца адзінай дзяржавай на постсавецкай прасторы, якая захавала тэхналогію нарыхтоўкі жывіцы і аднаўлення лесу», — адзначыў кіраўнік кампаніі «Лесахімік» **Аляксандр ЯКУШЭНКА.**

Інвестыцыі на развіццё

Прадукцыя прадпрыемства знаходзіць сваё шырокае прымяненне ў галінах народнай

гаспадаркі. Перш за ўсё, гэта шынная прамысловасць, якая спажывае асноўны аб'ём каніфолі. Прычым беларуская каніфоль выкарыстоўваецца для вытворчасці самых «адказных» шын — у авіяцыйнай прамысловасці, а таксама буйнагабарытных, якія праходзяць праз максімальныя нагрукі. Попыт на айчынную прадукцыю лесахімічнай прамысловасці сёння немалы, і часам тыя магутнасці, якія мае прадпрыемства, ня зольныя яго задаволіць. Таму, па словах Аляксандра Якушэнка, у развіццё галіны за тры гады будзе ўкладзена каля 20 млн долараў. Ужо ў красавіку гэтага года «Лесахімік» пачаў рэалізацыю інвестыцыйнага праекта, які накіраваны на павелічэнне аб'ёму нарыхтоўкі і перапрацоўкі сасновай жывіцы. Ён разлічаны на тры гады. З гэтых сродкаў не менш як 15% будуць складаць уласныя грошы прадпрыемства. Астатнія плануецца пазычыць у банкаў: Банка развіцця, Беларускага і Белгазпрамбанка.

Цяпер рэалізуецца першы этап інвестпраекта — пашырэнне вытворчай базы за кошт уласных сродкаў прадпрыемства. Размова таксама ідзе аб новых участках здабычы жывіцы, за-

купцы інструментаў, спецадзёна, аўтамабіляў, забеспячэнні неабходнага заробку персаналу. На гэта будзе выдаткавана каля 5 млн долараў. Другі этап праекта мае на мэце будаўніцтва тэхналагічных устаноў больш глыбокай перапрацоўкі жывіцы. Паводле папярэдніх ацэнак аб'ём інвестыцый павінен скласці каля 4,5 млн долараў. Для гэтага плануецца набыццё тэхнікі для падсочнай вытворчасці, рэактара для вытворчасці эфираў каніфолі і іншага абсталявання. Праект на гэтым этапе прадугледжвае павелічэнне здабычы жывіцы да 8 тысяч тон у год. На трэцім этапе будзе праводзіцца арганізацыя перапрацоўкі сырага талавага масла на базе Светлагорскага ЦКК. У гэтым праекце аб'ём інвестыцый складзе каля 9 млн долараў.

Пазбавімся ад імпарту і атрымаем новыя працоўныя месцы?

Сёлета, паводле інфармацыі прэс-службы канцэрна «Беллеспаперапрам», для нарошчвання аб'ёму нарыхтоўкі жывіцы заснавана тры ўчасткі на тэрыторыі Гомельскай і Гродзенскай абласцей, створана больш за 70 новых працоўных месцаў. Да канца года плануецца стварыць яшчэ 300 працоўных месцаў. Да работы далучацца лясгасы Брагінскага, Ельскага, Лоеўскага і Нараўлянскага раёнаў, якія падвергліся радыяцыйнаму забруджванню. Паводле даследаванняў Бел-

лесаховы, узровень радыяцыі ў жывіцы з такіх раёнаў у 10 разоў меншы за дапушчальную норму. Уся справа ў тым, што жывіца значна менш назапашвае радыяцыю, чым драўніна.

Спецыялісты сцвярджаюць, што патэнцыял лесахімічнай галіны краіны вельмі вялікі і сёння выкарыстоўваецца яшчэ далёка не цалкам. З 124 тысяч гектараў ляснога фонду, прыдатнага для здабычы жывіцы, выкарыстоўваецца толькі 14 тысяч. Нягледзячы на такую вялікую перспектыву, прадстаўнікі кампаніі «Лесахімік» адзначаюць, што цяпер важна прыцягнуць спажывоўцаў прадукцыі з жывіцы, якія сёння часцей закупляюць яе на знешніх рынках. Развіццё прадпрыемства забяспечыць высокі ўзровень імпартазамышчэння, а таксама павелічэнне экспертных паставак.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. Kryzhevich@zviazda.by

■ Грошы

Стаўка рэфінансавання — 18%

Сёлета з 17 жніўня былі зніжаны стаўка рэфінансавання з 20 да 18 працэнтаў гадавых і стаўкі па пастаянна даступных і двухбаковых аперацыях Нацыянальнага банка па падтрымцы бягучай ліквіднасці банкаў з 25 да 23 працэнтаў гадавых.

Аб гэтым гаворыцца ў рашэнні Праўлення і Камітэта па манетарнай палітыцы Нацбанка, прынятым зыходзячы з аналізу дынамікі інфляцыйных працэсаў, стану плацежнага балансу і яго бягучага рахунку, сітуацыі на валютным і фінансавым рынках краіны. У прэс-службе рэгулятара паведамляюць, што ў чэрвені інфляцыя запаволілася да 12,1 працэнта ў гадавым выражэнні. Пры гэтым сярэднямесячны прырост спажывецкіх цен у ІІ квартале гэтага года склаў 0,5 працэнта (у аналагічным перыядзе 2015 года — 0,8 працэнта). Падобную тэндэнцыю паказвае таксама трэндавая інфляцыя, агрэграваны паказчык якой знізіўся ў чэрвені сёлета ў адносінах да чэрвеня мінулага года да 10,3 працэнта.

Спецыялісты Нацбанка паведамляюць, што дынаміка грашовых агрэгатаў стварае ўмовы для далейшага зніжэння інфляцыі. Прырост сярэдняй шырокай грашовай масы ў чэрвені ў гадавым вымярэнні склаў 14,1 працэнта. У паведамленні прэс-службы гаворыцца, што зафіксаванае ў першым паўгоддзі пашырэнне дэфіцыту рахунку бягучых аперацый плацежнага балансу было абумоўлена, перш за ўсё, пагаршэннем попыту на калійныя ўгнаенні. Пры гэтым у сферы знешнеэканамічнай дзейнасці, якая не залежыць ад кан'юнктурных фактараў, захоўваецца пазітыўны ўплыў мер эканамічнай карэкціроўкі.

Эксперты Нацбанка адзначаюць, што сёлета з лютага фарміруецца чыстая прапанова замежнай валюты на ўнутраным валютным рынку, у тым ліку ў сегменце прадпрыемстваў.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by